

Kanada Magyar Újság
 Kanada és az angol birodalom legelterjedtebb vasúti magyar lapja.
 Megjelenik: csütörtök
 Előfizetési ára évi \$3.00
 Kétfelhő országokban 3.60
 Szankcionáltság, bizalmasított és engedélyezett.
 Winnipeg, Man. 296 1/2 Main Street

Kanada Magyar Újság

Canadian Hungarian News
 Kanada Magyar Újság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Thursday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 In foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg Man.

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

VOL. VII EVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1930. JANUÁR 16. CSÜTÖRTÖK

NO. 3. SZÁM

THE "HUNGARIAN DAY" IN LINDSAY

PROF. WATSON KIRKCONNELL, SPEAKER AT LUNCHEON OF ROTARY CLUB, GAVE AN INTERESTING REVIEW OF HUNGARY

Reprinted from "The Evening Post".

LINDSAY, Ontario, Dec. 31, 1929

An interesting talk on the history and literature of Hungary was given by Professor Watson Kirkconnell at the regular Rotary luncheon on New Year's eve. His father, Dr. T. A. Kirkconnell, principal of the Lindsay Collegiate Institute and a member of the Rotary Club, was addressing the Peterboro Rotary Club at the same time.

Professor Kirkconnell began his address by describing Hungary's position half-way up the winding Danube river as that of an apple through which a two-foot long worm had been trying to crawl but had been stuck in the middle.

Professor Kirkconnell has been making a careful study of the country preparatory to publishing a book of Hungarian literature, so was able to give a complete and exceedingly interesting story of its history from the time it was introduced to history in the Roman era until now. The region was conquered and colonized by Rome as the province of Pannonia and even today there are canals in use there that were built centuries ago by the Romans. The Magyars came from Asia to conquer the country in the last half of the ninth century and since then have been the predominating race there. Stephen the First, their "Alfred the Great," set up a civilization, accepted Christianity and made most of his people accept it.

Latin was the language of state until the 19th century. This was unfortunate, said the speaker, in that there was no native literature as all the educated people spoke and wrote Latin.

The Magyars passed a bill corresponding to the English Magna Charta in 1222 and this gave them a freedom for which they have fought ever since. In many ways the country was advanced more than other European countries. For instance witch-burning was abolished there in the 12th century while it continued to flourish in other countries. Professor Kirkconnell told the tale of the fight for freedom against other countries and how it would make great headway and then go back under the hordes of people invading it from other countries.

He spoke of the invasion by the Turks and of their keeping control for 150 years and burning all the collections of art and literature; of the Austrians gaining control, taking the Magyar's freedom from them, and then making the whole country take part in the great war; and of the country being divided since the war and the hardships caused by this. He said that Hungary has a legitimate grievance and is one of the smouldering fires in Europe today.

He discussed the Magyar language and spoke some of it briefly to give the Rotarians an idea of what it was like. Very little Magyar literature goes back more than 150 years but it is important all the same. The literature is best known for its poetry which chiefly concerns its suppressed nationalism. He read three poems, one of the war, one by an exile in Paris and one by a "disillusioned epicurean."

Professor Kirkconnell spoke of the 100,000 Hungarians living in Canada and said that most of them migrated here after the war because they found conditions intolerable with parts of their country run by aliens who wished to and tried to suppress their art, literature and all Magyarism. He said that the majority of Canada's Magyars are educated people with a great cultural tradition, and that his association with them had made him think that they were fine folk and gentlemen all.

Biztosítják a gazdákat rossz termés esetére?

A United Farmers of Canada legutóbbi brandoni gyűlésén a három prérítartomány gazdáinak vezetői egyhangúlag elhatározták, hogy a legalaposabban fogják tanulmányozni a gazdák rossz termés esetére való biztosítását. A préri minden egyes gazdasági gócpontjáról összegyűlt delegátusok mind megegyeztek abban, hogy a farmerek jelenlegi közgazdasági berendezkedése egyáltalában nem biztosít számukra megélehetést, még abban az esetben sem ha például jégkár ellen be is biztosították termésüket.

Keresi a rendőrség a két munkásvezért

Port Arthur, Ontarióból jelentik, hogy a rendőrség ismét megindította a nyomozást Roswal és Voultinian munkásvezérek ügyében, akik még november folyamán titokzatos módon eltűntek. Az akkori nyomozás során kihallgatott tanúk vallomása alapján azt a benyomást szerezte a hatóságok, hogy a két union-szervező minden valószínűség szerint beszakadt az Onion tó vizébe, midőn a sztrájkoló fávágók akarták meglátni Barátikaik azonban a nyomozás újra felvételét kérték miután erős a gyanu, hogy haragosaik tették el őket láb alól.

MEGESKÜDÖTT AZ OLASZ TRÓNÖRÖKÖS

Január 8-án nagy napja volt az Örök városnak, amint Rómát nevezni szokták. Ekkor vezette ugyanis oltárhoz Humbert az olasz trón várományosa Maria Josét, a belga királyi pár egyetlen leányát. A tudósítók szerint a legöregebb római polgárok sem emlékeztek hasonló fényes ünnepségre, amelyen százerek vettek részt. Az új párt üdvözlő rengeteg tömeg kívül ezuttal találják adatak egymásnak mindazon uralkodók, akik még szerepet játszanak az európai földabroszon.

Az új pár megélehetéséért nem kell senkinek sem aggódnia, miután a belga királykisasszony nem kevesebb, mint hat és félmillió dollár hozományt kapott, az olasz trónörökösnek pedig valóságos kis országot ér meg a birtoka, melyen most mézes-heteiket tartják.

MEGSZÜNIK A SPANYOL DIKTATURA?

Primo de Rivera spanyol diktátor legutóbb kijelentette, hogy hamarosan visszavonul a "békebeli" parlamenti államformát Spanyolországban, amely 1923 óta tudvaleg a képviselőház összehívása nélkül Rivera miniszterelnök személyes kormányzása alatt állott. Először állítvány elékésztik a választást, majd pedig fokozatosan bevezetik a demokratikus kormányzati rendszert, nehogy az egyszerűen való átalakítás ismét polgárháborúra vezetessen.

Mit tudnak a Griffinek rólunk?

A KANADAI MAGYARSÁG ELŐTT NAGY NÉPSZERŰSÉGNEK ÖRVENDŐ PROF. WATSON KIRKCONNELL, WINNIPEGI EGYETEMI TANÁR A GRIFFIN CLUB LEGUTÓBBI GYŰLÉSÉN MEGISMÉTELTE AZ ONTARIOI LINDSAY-BEN TARTOTT ELŐADÁSÁT — A MAGYAR TÖRTÉNELEM ÉS IRODALOM ISMERTETÉSE UTÁN AZ EURÓPAI BEKEKEREKŐTŐJENEK BÉLYEGEZTE TRIANONT A KANADAI MAGYAR ÚJSÁG NAGYÖVELTÉSÉRE ANGOL MUFORDITÓJA

Már mult számunkban megemlékeztünk arról a nagy hatású előadásról, melyet a magyar költészetnek egyik legteljesebb angol csodálója és fordítója tartott Ontariói Lindsay városának Rotary Clubjában. Jelen számunkban személyesen közöljük ismét egy kanadai lapíróunk jelentése alapján Prof. Kirkconnell keletkanadai előadásának gondolatmenetét — és ugyanakkor örömmel jelentjük olvasóinknak, hogy a lelkes magyarbarát azóta már a winniepei Griffin Club meghívására tartott előadását is újra sikraszállott a magyar kultúra Kanadában való megismertetése és elterjesztése érdekében.

A befolyásos angol útleírók egyike a winniepei Griffin Club látogatott tásas vezetője, a híres angol költészet és irodalom ismertetése kapcsán a Kanadai Magyar Újság hasábjain már megismertetésre fontos a kanadai közvélemény felvilágosítása céljából. A fészült érdeklődéssel halgatott előadás során úgy mutatta be a magyar nyelv történelmének hol dicsőséges, hol szomorú századait, hogy nem a Griffinek, hanem a Griffinek klub tagjai között egy adást. Ezután Domokos alkonzul, a winniepei konzulátus vezetője tartott egy fordulatokban gazdag beszédet, majd ság figyeimét az a történelmi tény, lapunk szerkesztője, Bácskai P. Béla hogy az angolokon kívül egyedül a magyar nyelv ismertetése a kanadai magyarság hely magyarnak volt népképviselői alkotmányra már a tizenharmadik század adását a magyar ügy számára teljesen elején s hogy a ma már világszerte megnyert angol közönség előtt.

EGÉSZ KANADÁBAN HALLHATÓ LESZ V. GYÖRGY BESZÉDE

A JANUÁR 21-ÉN LONDONBAN ÖSSZEÜLŐ NEMZETKÖZI TENGERI LESZERELÉSI KONFERENCIÁT NYITJA MEG AZ ANGOL BIRDALOM FEJE — MILLIÓK FOGJÁK HALLGATNI GYÖRGY KIRÁLY BESZÉDÉT EGÉSZ ÉSZAKAMÉRIKÁBAN A MARCONI SZIKRATÁVIRÓ KÖZVETÍTÉSÉVEL

A legnagyobb kanadai rádióállomások megállapodást létesítettek a Marconi társasággal, hogy a Quebec tartománybeli Yamachiche szikratáviróállomás újra szét fogja szórni a londoni tengeri leszerelési konferencia szónokainak beszédét rádióhullámok alakjában, melyet azután Kanada legelrejtettebb zugában is hallhatnak az emberek. Külön érdekessége lesz január 21.-ének tehát, hogy a halálos betegségéből teljesen felépült V. György angol király megnyitó szónoklatát is hallhatják majd az érdeklődők, még pedig a keletkanadaiak este 6 órakor, viszont a nyugatabbra lakók minden egyes időzónában egy-egy órával hamarabb.

A tengeri leszerelési konferencia különben valószínűleg érdekes dolgok fognak történni, amennyiben az angolok például módosították eredetileg 70 cirkálóról szóló javaslatukat és most már ötvennel is bérik. A

KANADA TILTAKOZIK A FEGYVERES HATÁRELZÁRÁS ELLEN

A HATÁRŐRSÉG MEGSZIGORÍTOTT TERVÉT NEM TARTJA HELYESNEK AZ OTTAWAI KORMÁNY

A birodalmi kormány törvényhozási uton meg fog próbálni a kanadai itál Amerikába való kivitelének tiltásával, de semmi körülmények között nem fog az Egyesült Államokkal olyan szerződésre lépni, amely a nagy szomszédnak megengedné, hogy a határon 1000 géppuskával és kézi fegyverekkel ellátott 10,000 főtől többet tartson.

A négyezer mérföldes határon egy ilyen szeször hadsereg előbb utóbb bizonyosan diplomáciai kellemetlenségeket okozni s ha Amerikának joga van saját törvényt végrehajtani és polgárait megvédeni, ez Kanadának is elsőrendű érdeke.

A prohibíció legelfogultabb hívei sem hajlandók egy ilyen határőrség tervét támogatni és minden jel odamutat, hogy az ezer géppuska csütörtök fog mondanai a 400 mérföldes határon.

Kinában 15,000 embert ölt meg a hideg

Egész Kanadaszerte arról panaszkodtak az emberek, hogy a százezerszámú nyomorgó kímény kibíratatlan a várakozásai nélkül beköszöntő hideg s mindenek ellenére aránylag elég ritkán esik. Kinában például már sok kal veszedelmesebb a helyzet és olyan súlyos méreteket öltött meg egyszerre felszöktek. Egyes ki- az idei tél, amelyhez fogható állítólag nem látogatta meg 1870 óta a ferdeszemű sárgák viszályzó és napokig fog tartani, míg el- takarítják a hideg áldozatait.

A téli munkanélküliség és nem az ellenszenv akadályozza meg a bevándorlást

Forke volt bevándorlásiügyi miniszter a minap Brandonban igen érdekes beszédet tartott a United Farmers noda részére, sőt legtöbbjüket kény- elti közgyűlésén. Mint a bevándorlási ügyeknek talán legalaposabb ka- nadai ismerője, rámutatott arra, hogy főleg a nagy hideg következtében minden télen rengeteg munkás marad kereset nélkül, minek következtében nem lehet annyi bevándorlót beengedni Kanadába, mint amennyit kedvezőbb körülmények között az ország fejlődése megkívánna.

Kimutatta Forke, hogy bár 1930 folyamán is csak a Kanadába érkezők egy negyedrészére lehet középeurópai alkalommal a magyarokról is, akik- illetőségű bevándorló, a hatóságok nem titkolják, hogy csakis azok vál- tak be mint Kanada értékes polgárai, folyamán Ottawába küldöttséget is akik a maguk keservesen megkeresett vagyonkijárából fedezték az utana- zási költségeket. A nagy kedvezmé- nyekkel behozott brit bevándorlók

LEGÚJABB HIREK

A MAGYAR JÓVÁTÉTEL KÉRDÉSÉBEN még mindig nincs döntés Hágában, amennyiben a német nemzeti bank elnökének állásfoglalása ismét megakasztotta a tárgyalások menetét. A győztes nagyhatalmak azonban egyáltalán nem halasztják az időt többé és a németeket falhoz szorít- ván hamarosan meg fogják hozni a döntést.

BYRD KAPITÁNY ALLANDÓ ÖSSZEKÖTTETÉSÉBEN van az Orosz- országtól északra levő Ferenc József föld, tőle kerekén 13 ezer mérföldre levő rádióállomásaival. Byrd kapitány érdeklődött a befagyott Manuk orosz prémszállítóhajó felkutatása közben elveszett amerikai pilóták sorsáról és akiket tudvaleg a szintén eltűnt, de időközben megkerült Reid kapitány mentőexpedíciója sem tudott megtalálni.

KELETKANADÁBAN NAGY HOVIHAROK dúltak ugyanakkor, amikor nyugaton háborzongató következetességgel süllyedt a hőmérséklet. Az utóbbi napokban Kanadaszerte enyhült ugyan az idő, az Egyesült Államok Csendes óceáni partvidékét azonban irtózatos vihar söpörte végig, melynek következtében mintegy 50 ember vesztette életét. Angliában is borzalmas szélvihar pusztított a lapzártakor kapott jelentések szerint 37 a halottak száma.